

РОЛЬ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ В УКРАЇНІ

**О. І. Бурець,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа, страхування та фондовий ринок»
Волинський національний університет**

**Н. В. Проць,
кандидат економічних наук, доцент
Волинський національний
університет імені Лесі Українки,
доцент кафедри фінансів,**

У сучасних умовах економічних трансформацій, які переживає Україна, питання соціального забезпечення набуває особливої актуальності. Мінімальна заробітна плата виступає важливим інструментом державної політики, що має на меті забезпечення базового рівня доходів населення та підтримку соціальної справедливості. Вона слугує не лише гарантом певного рівня життя, а й впливає на загальний рівень доходів населення, споживчий попит та економічне зростання. Однак, незважаючи на законодавчо встановлений розмір МЗП, реалії життя багатьох українців свідчать про те, що цього рівня доходу недостатньо для забезпечення навіть базових потреб.

Мінімальна заробітна плата – це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці [1]. Мінімальна заробітна плата є важливим інструментом соціальної політики в Україні, оскільки вона відіграє ключову роль у забезпеченні базових соціальних гарантій для громадян. Як форма державного регулювання оплати праці, мінімальна заробітна плата встановлює нижню межу доходів працівників і захищає їх від експлуатації.

Показники динаміки мінімальної заробітної плати в Україні за період з 2014 по 2025 рр. наведений у табл. 1 свідчать про значні зміни в соціально-економічному середовищі країни. У 2014 р. мінімальна заробітна плата становила 1218 грн, протягом 2015 р. – 1218 та 1378 грн . На початку 2016 р. відбулося поступове зростання мінімальної заробітної плати до 1600 грн, у 2017 р. МЗП зросла у два рази і становила 3200 грн, що стало важливим кроком у напрямку поліпшення соціальних стандартів та рівня життя населення. У наступні роки (2018-2019 рр.) спостерігається незначне зростання мінімальної заробітної плати, досягаючи у 2018 р. – 3723 грн, у 2019 р. – 4173 грн, що свідчить про стабільні зусилля уряду щодо підвищення рівня життя населення[2].

Таблиця 1

Розміри мінімальної зарплати в Україні (2014–2025 рр.)

Рік	Мінімальна заробітна плата, грн
2014	1218
2015	1218-1378
2016	1378-1600
2017	3200
2018	3723
2019	4173
2020	4723-5000
2021	6500
2022	6500-6700
2023	6700
2024	7100-8000
2025	8000

У 2020 р., в умовах пандемії COVID-19, МЗП коливалася між 4723 та 5000 грн, демонструючи адаптацію до нових економічних реалій. Важливим кроком стало підвищення до 6500 грн, у 2021 р., яке залишалося незмінним у 2022 р., з можливістю незначного зростання до 6700 грн, що насамперед пов'язано з військовою агресією рф. У 2023 р. мінімальна зарплата становила 6700 грн, а на 2024 р. зросла до 7100-8000 грн [2]. На 2025 р. уряд ухвалив рішення про «замороження» соціальних показників на рівні 2024 р. Це рішення зумовлене кількома ключовими чинниками, серед яких першорядне значення має тривала військова агресія та стрімко зростаюча інфляція.

Отже, динаміка мінімальної заробітної плати в Україні за досліджуваний період відображає як економічні виклики, так і прагнення держави забезпечити гідний рівень життя для своїх громадян, підтверджуючи важливість соціально-економічної політики в контексті добробуту населення.

Мінімальна заробітна плата відіграє важливу роль у забезпеченні соціальних гарантій в Україні, оскільки слугує базовим інструментом захисту працівників від бідності та забезпечення гідного рівня життя, визначає мінімальні економічні стандарти, нижче яких оплата праці не може опускатися, що є основою для реалізації конституційного права на винагороду за працю, впливає на соціально-економічну стабільність та формує основу для соціальних виплат, пенсій та допомог.

Підвищення мінімальної заробітної плати сприяє зростанню загального рівня добробуту громадян, а також стимулює внутрішній попит і економічний розвиток. Однак, для досягнення максимального ефекту, важливо, щоб її рівень враховував як економічні реалії, так і соціальні потреби, не призводячи до інфляційних ризиків або порушень ринкових механізмів працевлаштування. Отже, мінімальна заробітна плата є

важливим елементом державної політики, що сприяє підтримці соціальної справедливості та економічного розвитку в Україні.

Література

1. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР : станом на 24 серп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр#Text> (дата звернення: 16.10.2024).
2. Розміри мінімальної заробітної плати. URL: <https://services.dtkk.ua/catalogues/indexes/2-rozmiri-minimalnoyi-zarobitnoyi-plati> (дата звернення: 16.10.2024).
3. Уряд ухвалив проєкт Держбюджету-2025: якими будуть МЗП та прожитковий мінімум? URL: <https://news.dtkk.ua/society/community/93027-uvaga-uriad-uxvaliv-span-classnippetprojektspan-derzbiudzetu-2025-iakimi-budut-mzp-ta-prozitkovii-minimum> (дата звернення: 16.10.2024).